

Nr 611

Av herr **Engkvist m.fl.**, om *ändrade bestämmelser för statens lånefond för alkoholfria restauranger.*

(Lika lydande med motion nr 499 i Första kammaren)

För att främja ett alkoholfritt umgängesliv beslöt 1955 års riksdag i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition nr 22/1955 att lån av statsmedel skulle beviljas för inrättande av alkoholfria restauranger.

En särskild kommitté hade förberett ärendet, som för yttrande hade remitterats till olika instanser. Kommittén hade räknat med att start-hjälp i form av lån på gynnsamma villkor skulle kunna utgöra ett incitament till inrättande av alkoholfria restauranger av god klass och kunna hjälpa över eventuella initialsvårigheter.

Departementschefen anförde i propositionen att orsaken till att alkoholfria restauranger av god klass ännu inte hade tillkommit i vårt land i huvudsak syntes bero på att sådana företag bedömts som mindre lönsamma. Han förordade en begränsad försöksverksamhet och ansåg, att lån ej borde utgå för mer än ett fåtal restauranger, och att lånen borde kunna beviljas för mindre utvidgningar och moderniseringar av redan förefintliga restauranglokaler samt till inköp av inredning och inventarier.

Statsutskottet biträdde propositionen och fann i likhet med departementschefen ovisshet råda angående publikunderlaget för alkoholfria restauranger med god standard, men tillstyrkte, att ett försök gjordes med lån av ifrågavarande slag. Erfarenheterna från den tid, under vilken möjlighet till lån för alkoholfria restauranger har förelegat, har visat att de regler som gäller för ifrågavarande lån inte varit ändamålsenliga. Endast i ett fåtal fall har alkoholfria restauranger av god klass startats av privatpersoner, och de stora restaurangföretagen har inte visat något intresse för denna verksamhet. Det belopp som ställts till förfogande för lån till alkoholfria restauranger är i stort sett outnyttjat, och f.n. löper endast två lån, vilkas ursprungliga belopp var 215 000 kr. Sammanlagt har av cirka 15 ansökningar endast tre beviljats, varav ett återbetalats sedan anläggningen upphört.

De krav som har ställts på låneberättigade anläggningar synes ha varit alltför höga. Ungdomens vanor har under senare år också ändrats. I stäl-

let för att besöka restauranger med kabaret och dans söker den sig i stor utsträckning till mindre näringsställen med jukebox och TV.

Trots att kontrollstyrelsen i brev till intendenterna för utskänkningsärenden har meddelat, att utskänkningstillstånd inte bör beviljas anläggningar, som i huvudsak betjänar bilister, märks nu en tendens till glidning i denna uppfattning, sedan några bilistanläggningar har beviljats tillstånd att utskänka alkoholdrycker. Kontrollstyrelsens inställning är motiverad av trafiksäkerhetsskäl, och i remissyttranden över den nämnda kommittéutredningen framhölls också den betydelse ett alkoholfritt umgängesliv har för trafiksäkerheten. Mot denna bakgrund har det blivit angeläget, att helnykra anläggningar, som i huvudsak är avsedda att betjäna bilister, uppföres för att utgöra konkurrenskraftiga alternativ till de anläggningar, som utskänker alkoholhaltiga drycker. Sådana alkoholfria anläggningar borde också kunna få lån ur den statliga fonden för alkoholfria restauranger.

I motsats till vad departementschefen förmodade har de alkoholfria restauranger och barer, som vänder sig till den motoriserade ungdomen och andra vägfarande, kunnat visa på lönsamma driftresultat. Däremot har tillkomsten av sådana nykterhetsfrämjande anläggningar i hög grad försvårats genom att de kapitalfrågor, som är förenade med igångsättandet, inte har kunnat övervinnas. Utredningskommitténs förmodan om att inrättandet av alkoholfria restauranger skulle gynnas av starthjälp i form av lån på gynnsamma villkor är riktig, men den snäva ram som är uppdragen för dessa lån måste betydligt vidgas.

I Norge finns vid sidan av hotellfonden sedan 1951 »Statens fond for alkoholfrie hoteller, andre herberger og bevertninger». Denna fond skall brukas för lån till igångsättande, utvidgning och modernisering av alkoholfria hotell och restauranger.

På samma sätt borde »Statens lån för alkoholfria restauranger» kunna användas för igångsättning, utvidgning och modernisering av alkoholfria restauranger utan nuvarande begränsning till att anläggningen skall kunna jämföras med de förstklassiga spritrestauranger, som anordnar dans, kabareter eller har utrymmen för slutna sällskap. Enklare barer tillhåller numera inte sällan vin och öl. Också mot dessa är det angeläget, att det skapas ett alkoholfritt alternativ.

Vi hemställer,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar, att reglerna för »Statens lånefond för alkoholfria restauranger» (SOU nr 145/1955) bör ändras, så att lån kan beviljas alkoholfria restauranger och barer, som fyller de allmänna krav

som ställs för tillstånd att utskänka alkoholdrycker, samt till alkoholfria anläggningar, som i huvudsak betjänar bilister.

Stockholm den 26 januari 1966

Gunnar Engkvist

Daniel Wiklund

Einar Rimmerfors

Viola Sandell

James I. A. Dickson

Bengt Börjesson
i Falköping

Gunnar Larsson
i Luttra

Olaus Nyberg

Yngve Hamrin

Anders Jonsson
i Mora

Olle Westberg

Sigvard Rimås

Eric Nelander

Bertil Rubin

Sven Hector

Jan-Ivan Nilsson

David Gomér
